

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1932-1933	N° 170	Zittingsjaar 1932-1933	
PROJET DE LOI N° 113.	SEANCE du 20 juillet 1933	VERGADERING van 20 Juli 1933	WETSONTWERP N° 113.

PROJET DE LOI

contenant le Budget des dépenses et des recettes extraordinaires du Congo belge et du Vice-Gouvernement Général du Ruanda-Urundi pour l'exercice 1933, autorisant un virement de crédits au Budget des dépenses extraordinaires du Congo belge pour l'exercice 1930 et allouant des crédits supplémentaires au Budget des dépenses extraordinaires du Vice-Gouvernement Général du Ruanda-Urundi, pour l'exercice 1932.

Le présent rapport n° 170 a été distribué le 24 juillet 1933. (Art. 4 de la résolution de la Chambre relative à l'examen des Budgets.)

RAPPORT
FAIT AU NOM DE LA COMMISSION (1)
PAR M. KOELMAN.

MADAME, MESSIEURS,

I. — Considérations Générales

Poursuivant la politique pratiquée en 1932, le Gouvernement a réduit au minimum les dépenses inscrites au Budget extraordinaire de la Colonie et des territoires sous mandat.

La situation budgétaire de la Colonie ainsi qu'elle nous est connue par le Budget ordinaire est d'ailleurs telle que la plus rigoureuse parcimonie s'impose. Rappelons qu'au budget ordinaire les dépenses dépassent les recettes de 375 millions environ et que même si on tient compte du subside de la Métropole il reste un déficit de 200 millions à couvrir par l'emprunt. La dette publique, dont la situation publiée en annexe au projet de Budget extraordinaire, s'élève, y compris la dette indirecte, à plus de six milliards.

(1) La Commission, présidée par M. Poncelet, était composée :

1° Des membres de la Commission des Colonies : MM. Baels, Behn, Briart, Carton, de Géradon, Delvigne, Elias, Hoyaux, Hubin, Joris, Koelman, Mathieu (Jules), Piérard, Renkin, Rubbens, Tibbaut, Van Belle, Van Cauwelaert, Van Hoeylandt, Van Walleghem, Winandy ;

2° Des membres désignés par les sections : MM. Gedens, Adam, de Kerchove d'Exaerde, Ficauillien, Huart et Delwaide.

Les annexes de ce rapport seront publiées séparément.

WETSONTWERP

houdende de Begroting der buitengewone uitgaven en ontvangsten van Belgisch-Congo en van het Vice-Gouvernement Generaal Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1933 en het bekraftigen eener overschrijving der credieten op de Begroting der buitengewone uitgaven van Belgisch-Congo voor het dienstjaar 1930, alsook verleening van aanvullende credieten aan de Begroting der buitengewone uitgaven van het Vice-Gouvernement Generaal Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1932.

Dit verslag n° 170 werd rondgedeeld op 24 Juli 1933. (Art. 4 van het besluit van de Kamer betreffende de behandeling van de Begrotingen.)

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE (1) UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER KOELMAN.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

I. — Algemeene Overwegingen

Voorlgaande met hare politiek van 1932, heeft de Regeering de op de Buitengewone Begroting van de Kolonie en de onder mandaat gestelde gebieden ingeschreven uitgaven tot een minimum herleid.

De toestand van de begroting van de Kolonie, zoals hij ons bekend is door de Gewone Begroting, is ten andere zoodanig, dat de strengste spaarzaamheid zich opdringt.

Laat ons even aanhalen dat, op de gewone begroting de uitgaven de ontvangst niet ongeveer 375 miljoen overtreffen, en dat, zelfs als men rekening houdt met de toelage van het Moederland, er nog een tekort van 200 miljoen door lening dient gedekt. De Staatsschuld waarvan de toestand weergegeven word in de bijlage van het ontwerp van Buitengewone Begroting, bedraagt, inbegrepen de onrechtstreeksche schuld, meer dan zes milliard.

(1) De Commissie, voorgezeten door den heer Poncelet, bestond uit :

1° De leden van de Commissie voor de Koloniën : de heeren Baels, Behn, Briart, Carton, de Géradon, Delvigne, Elias, Hoyaux, Hubin, Joris, Koelman, Mathieu (Jules), Piérard, Renkin, Rubbens, Tibbaut, Van Belle, Van Cauwelaert, Van Hoeylandt, Van Walleghem, Winandy ;

2° De leden aangeduid door de afdeelingen : de heeren Gedens, Adam, de Kerchove d'Exaerde, Ficauillien, Huart et Delwaide.

De Bijlagen van dit verslag worden afzonderlijk uitgedeeld.

Dans ces conditions la plus grande prudence s'impose et on ne pouvait songer à proposer de nouvelles dépenses d'outillage ou de travaux. Aucune somme n'est prévue de ce chef. En réalité les dépenses inscrites au Budget extraordinaire de la Colonie sont presque uniquement de crédits à divers organismes pour permettre à la Colonie de "tenir" et de surmonter la crise : subventions au fonds de crédit agricole, au fonds cotonnier, au fonds de crise.

Certains travaux publics sont cependant exécutés sur les reliquats de crédits anciens non utilisés, ainsi que nous le verrons plus loin.

**

Le Gouvernement vient de décider de procéder à une nouvelle réorganisation administrative de la Colonie.

L'examen des mesures projetées ou décidées sort du cadre du rapport sur le budget extraordinaire. Nous ne pouvons donc pas entamer cette discussion aujourd'hui.

Votre rapporteur tient cependant à signaler à la Chambre l'émotion qui s'est emparée des milieux coloniaux les plus avertis à l'annonce des mesures décidées, dont le caractère centralisateur est certain.

Cette émotion a trouvé également sa répercussion dans la Colonie suivant les correspondances que nous recevons et les extraits de la presse coloniale publiés dans les journaux belges et suivant les ordres du jour votés par des Associations importantes dans la Colonie.

Votre rapporteur ne peut cacher qu'il partage l'anxiété des milieux coloniaux et qu'il espère qu'à une époque très prochaine un débat pourra s'engager à la Chambre à cet égard.

II. — Travaux Publics

Comme nous le disions plus haut aucun travail nouveau n'est prévu. Toutefois des travaux décidés antérieurement sont encore en cours. D'autre part, le Ministre des Colonies a très sagement décidé d'utiliser des reliquats non employés figurant au budget des années antérieures pour faire procéder dans la Colonie à des travaux divers d'utilité publique. Ces travaux concernent principalement les bâtiments, les routes, l'assainissement. Ils sont répartis d'une façon à peu près égale dans les diverses provinces et dans de nombreux endroits différents.

Le Ministre peut ainsi, tout en faisant exécuter des travaux dont l'utilité n'est pas douteuse, soulager de nombreux colons qui peuvent, par l'exécution de ces travaux, employer leur personnel et surmonter les difficultés de l'heure. Ces travaux ne sont pas des œuvres de grande envergure.

Nous avons cru intéressant de demander au département quels sont les travaux en cours actuellement sur les budgets antérieurs.

Onder die voorwaarden, dringt zich de grootste omzichtigheid op, en zou men er niet kunnen aan denken nieuwe uitgaven voor uitrusting of werken voor te stellen. Geen enkele som wordt uit dien hoofde voorzien. In werkelijkheid, zijn op de Buitengewone Begrooting van de Kolonie uitgaven ingeschreven, welke bijna uitsluitelijk credieten vormen voor onderscheidene inrichtingen, om de Kolonie in staat te stellen, "stand te houden" en de crisis te boven te komen : toelagen voor het landbouwcreditfonds, het katoenfonds, het crisisfonds.

Sommige openbare werken worden nochtans uitgevoerd met het geen overbleef van vroegere niet gebezigeerde credieten, zoals wij dit verder zullen zien.

**

De Regeering heeft het besluit genomen, tot eene nieuwe administratieve hervorming van de Kolonie over te gaan. Het onderzoek der ontworpen of genomen maatregelen valt buiten het raam van het verslag over de buitengewone begrooting. Wij kunnen derhalve, die besprekking thans niet aanvangen.

Uw verslaggever houdt er nochtans aan, de Kamer in te lichten over de opschudding welke in de meest ingewijde koloniale middens werd verwerkt, bij het vernemen van de getroffen maatregelen, waarvan de centraliseerende aard vaststaat.

Deze ontroering heeft insgelijks haren weerklang gevonden in de Kolonie, volgens de briefwisseling welke wij ontvangen en de uittreksels van de koloniale pers, in de Belgische dagbladen verschenen, en ook volgens de ordemoties aangenomen door belangrijke Vereenigingen van de Kolonie.

Uw verslaggever kan dus niet verwijgen, dat hij deeltneemt in de vrees van de koloniale middens, en dat hij hoopt dat, binnen zeer korte tijd, dienaangaande een debat wordé gehouden in de Kamer.

II. — Openbare Werken

Zoals wij het hooger zegden, is geen enkel nieuw werk voorzien. Nochtans worden de werken tot dewelke vroeger besloten werd, nog uitgevoerd. Anderzijds, heeft de Minister van Koloniën zeer wijs gehandeld, door te besluiten de niet aangewende overschotten welke op de begrooting van de vorige jaren voorkomen, te bezigen om in de Kolonie verschillende werken van openbaar nut te doen uitvoeren. Deze werken betreffen vooral de gebouwen, de wegen, de gezondmaking. Zij worden op eene bijna gelijke wijze verdeeld onder de onderscheidene provinciën en in talrijke verschillende plaatsen.

Aldus kan de Minister, terwijl hij werken laat uitvoeren waarvan het nut niet te bewijfelen valt, tal van kolonisten helpen die, door het uitvoeren dier werken, hun personeel kunnen bezigen en de moeilijkheden van het huidig ogenblik te boven komen. Deze werken zijn geene onderneemingen van grooten omvang.

Wij hebben het nuttig geacht, aan het Departement te vragen welke werken thans worden uitgevoerd op rekening van de vorige begrootingen.

Le département a été en mesure de nous donner immédiatement la situation de tous les travaux en cours au 31 mars 1933 ainsi que les crédits délégués, les dépenses engagées pendant le premier trimestre et le total des dépenses engagées au 31 mars 1933.

Nous publions ces informations en suite de ce rapport sous annexe I. Nous attirons l'attention de la Chambre sur le fait que par ces publications le contrôle parlementaire sur les dépenses de travaux publics dans la Colonie devient beaucoup plus aisément. Auparavant une fois le vote des crédits, le parlement n'était plus en mesure d'en contrôler l'emploi, sauf dans les lois de comptes. Or celles-ci ne peuvent forcément être soumises au Parlement qu'avec des retards très considérables. D'abord les imputations sur les crédits votés peuvent être faites pendant 5 ans. Puis vient le contrôle de la Cour des comptes, etc. Ce n'est qu'au bout de 7 ans *au plus tôt* qu'une loi de compte peut être soumise au Parlement.

A notre avis le département des Colonies devrait chaque année en même temps que son projet de budget extraordinaire joindre un tableau indiquant l'état des travaux publics en cours.

**

Comme je le disais, M. le Ministre des Colonies a ordonné encore de nouveaux travaux extraordinaires à exécuter en 1933 sur les reliquats d'exercices passés.

Les travaux à exécuter peuvent se ranger dans les catégories suivantes :

Bâtiments	fr. 12,731,000
Routes	7,618,747
Assainissement	12,648,000(1)
	32,997,747

(1) à charge du budget extraordinaire de 1930 du district urbain ..... fr. 4,500,000

Total net à prélever sur le disponible ... 28,497,747

Nous publions d'ailleurs les détails de ces travaux comme annexe II.

III. — Situation de la dette du Ruanda-Urundi

A l'article premier du budget extraordinaire est prévu un crédit pour une avance récupérable à consentir au Ruanda-Urundi pour le service de la dette.

Au budget extraordinaire des territoires sous mandat figurent des remboursements à la Belgique, et des crédits supplémentaires sont demandés pour l'exercice 1932 afin de rembourser certaines sommes à la Colonie.

Het Departement was in staat, ons onmiddellijk den stand van al de op 31 Maart 1933 aanhangig zijnde werken te verstrekken, alsmede de ter beschikking gestelde credieten, de uitgaven aangewend gedurende het eerste kwartaal, en het totaal der op 31 Maart 1933 betaalbaar te stellen uitgaven.

Wij laten deze inlichtingen als bijlage van dit verslag verschijnen (bijlage I). Wij vestigen de aandacht van de Kamer op het feit, dat door deze publicaties de parlementaire controle op de uitgaven voor openbare werken in de Kolonie veel gemakkelijker wordt. Vroeger, was het Parlement niet in staat het gebruik der credieten na te zien, eens dat zij gestemd waren, behalve in de rekeningswetten. Doch deze kunnen onvermijdelijk slechts met zeer aanzienlijke vertraging aan het Parlement voorgelegd worden. Eerst en vooral, mogen de verrekeningen op de credieten geschieden gedurende vijf jaar. Daarna, volgt de controle van het Rekenhof, enz. Het is slechts na verloop van *minstens* zeven jaar, dat eene rekeningwet aan het Parlement voorgelegd kan worden.

Ons inziens, zou het Departement van Koloniën ieder jaar, terzelfder tijd als zijn ontwerp van buitengewone begroting, eene lijst moeten bijvoegen met de aanduiding van den stand der aanhangig zijnde openbare werken.

**

Zoals ik het reeds zegde, heeft de Minister van Koloniën nog nieuwe buitengewone werken doen uitvoeren in 1933 met de overschotten van vroegere dienstjaren.

De uit te voeren werken kunnen in de volgende categorieën ingedeeld worden :

Gebouwen	fr. 12,731,000
Wegen	7,618,747
Gezondmaking	12,648,000 (1)
	32,997,747

(1) ten laste der buitengewone begroting van 1930 van het Staatsdistrict ..... fr. 4,500,000

Netto totaal van het beschikbare af te houden ..... fr. 28,497,747

Wij publiceeren trouwens de bijzonderheden van deze werken als bijlage II.

III.— Toestand van de schuld van Ruanda-Urundi

Bij artikel 1 van de buitengewone begroting, wordt een crediet voorzien voor een verhaalbaar voorschot aan Ruanda-Urundi toe te staan voor den dienst der Schuld.

In de buitengewone begroting van de onder mandaat staande gebieden komen terugbetalingen aan België voor en aanvullende credieten worden gevraagd voor het dienstjaar 1932 ten einde zekere sommen terug te betalen aan de Kolonie.

Dans ces conditions votre Commission a spécialement désiré connaître quel est l'ensemble du mécanisme financier, adopté en vue d'aider le Ruanda-Urundi, soit par la Belgique, soit par la Colonie. Des renseignements qui nous ont été donnés par le département il ressort ce qui suit :

Dans les premières années de l'exercice du mandat belge sur le Ruanda-Urundi, la Belgique consentit à ces territoires des avances dont le montant fut arrêté définitivement en 1929 à la somme de fr. 27,909,794. Le Ruanda-Urundi avait à rembourser ces avances à la Belgique selon un tableau d'amortissement comportant le paiement de 26 annuités.

D'autre part, une loi du 7 mai 1929 autorisa la Colonie à prêter au Ruanda-Urundi, au taux réduit d'intérêt annuel de 2 p. c., une somme de 50 millions pour le financement de travaux routiers. Dès fin 1930, cette avance se trouvait être employée en totalité par le Ruanda-Urundi.

Il a paru au cours de la même année que la situation financière du Ruanda-Urundi devait être examinée dans un esprit d'ensemble parce que ses ressources normales ne lui permettaient pas de supporter le poids de sa dette existante et de celle à contracter pour continuer son équipement économique.

L'Exposé des Motifs du projet de budget ordinaire de la Colonie et du Ruanda-Urundi pour 1931, a exposé comme suit le mécanisme de l'accord conclu entre la Belgique, la Colonie et le Ruanda-Urundi pour apporter à ce dernier une aide financière temporaire :

1) Les travaux de première installation du Ruanda-Urundi sont limités, pour une période de cinq ans, à un plafond de 200 millions. Ils seront couverts par l'émission d'emprunts qui seront émis au fur et à mesure de la réalisation des travaux;

2) Le Ruanda-Urundi, la Belgique et le Congo Belge, supportent, chacun pour un tiers, la charge des emprunts émis pour l'équipement et l'outillage du territoire sous mandat;

3) Après une période de cinq ans, les budgets successifs du Ruanda-Urundi seront aménagés de telle manière qu'ils supporteront une part de plus en plus grande dans la charge des emprunts, la charge totale devant y être incorporée après une période de plusieurs années qui sera fixée ultérieurement.

A ce moment, le montant des créances de la Colonie et de la Belgique sera arrêté.

Un plan d'amortissement sera établi, en tenant compte de l'intérêt normal, à cette époque, et de la situation financière du Ruanda-Urundi;

4) Afin que leurs droits de créanciers soient consacrés, la Belgique et le Congo Belge verront les avances consenties par eux faire l'objet d'un compte spécial dans les écritures du Ruanda-Urundi;

5) Le budget ordinaire du Ruanda-Urundi comporte en recettes les interventions de la Belgique et du Congo, et en dépenses la charge totale des emprunts;

6) Les avances de la Belgique et de la Colonie, qui con-

In die omstandigheden, heeft uwe Commissie er bijzonder aangehouden gansch het financieel stelsel te kennen dat is ingevoerd om Ruanda-Urundi te helpen, zoo door België als door de Kolonie. Uit de inlichtingen die ons door het Departement verstrekt werden, blijkt het volgende :

In de eerste jaren, waarin België zijn mandaat uitvoerende op Ruanda-Urundi, heeft België aan deze gebieden voor-schotten bewilligd, waarvan het bedrag in 1929 definitief werd vastgesteld op 27,909,794 frank. Ruanda-Urundi moest deze voorschotten aan België terugbetalen, volgens een delgingstabell die de betaling voorziet van 26 jaarlijk-sche aflossingen.

Anderzijds, veroorloofde een wet van 7 Mei 1929 de Kolonie om aan Ruanda-Urundi, tegen den verminderden jaar-lijkschen rentevoet van 2 t. h., eene som van 50 miljoen te lenen, ten einde de wegwerken te financeren. Reeds einde 1930, was dit voorschot totaal opgebruikt door Ruanda-Urundi.

In den loop van hetzelfde jaar, is gebleken dat de finan-cieele toestand van Ruanda-Urundi in zijn geheel moet onderzocht worden, omdat zijn normale inkomsten niet vol-staan om den last te dragen van zijn bestaande schuld en van deze die moet worden aangegaan om zijn economische uitrusting voort te zetten.

In de Toelichting van het ontwerp houdende de gewone begroting van de Kolonie en van Ruanda-Urundi voor 1931, werd het mekanisme van de tusschen België, de Kolonie en Ruanda-Urundi gesloten overeenkomst om deze laatste een tijdelijke financieele hulp te verleenen, als volgt uiteengezet :

» 1^e De werken van eerste inrichting van Ruanda-Urundi zijn, gedurende eene tijdruimte van vijf jaar, beperkt op een « plafond » van 200 miljoen. Deze zullen worden gedekt door het uitschrijven van leningen welke zullen worden uitgegeven naarmate de verwezenlijking der werken;

» 2e Ruanda-Urundi, België en Belgisch-Congo dragen elk-een tot beloop van één derde, den last der leningen welke werden uitgeschreven voor de toerusting en de bewerkting van het onder mandaat staande gebied;

» 3e Na een tijdperk van vijf jaar, zullen de opvolgende begrotingen van Ruanda-Urundi derwijze worden opge-maakt, dat zij een steeds groter wordend aandeel in den last der leningen zullen voorzien, bijaldien de algehele last, na een tijdperk van meerdere jaren, dat later zal wor-den vastgesteld, er zal moeten worden ingelascht.

» Op dit oogenblik zal het bedrag der schuldborderingen van de Kolonie en van België worden vastgesteld.

» Een plan zal worden opgemaakt voor de aflossing, reke-ning houdende met den op dien tijd normalen interest en met den financieelen toestand van Ruanda-Urundi;

» 4^e Opdat hunne rechten van schuldeischers vastgesteld wezen, zullen België en Belgisch-Congo de voorschotten welke zij toestonden het voorwerp zien uitmaken van eene bijzondere rekening in de geschriften van Ruanda-Urundi;

» 5e De gewone begroting van Ruanda-Urundi behelst in de ontvangsten de tusschenkomsten van België en van Congo, en in de uitgaven de algehele last der leningen;

» 6e De voorschotten van België en van de Kolonie, welke

stituent des créances récupérables, sont inscrites aux budgets extraordinaires belge et colonial;

7) Dans le plafond de 200 millions, fixé pour les travaux de première installation du Ruanda-Urundi, sont compris les prêts consentis antérieurement par la Métropole et la Colonie.

La convention du 15 octobre 1932, conclue entre la Belgique, le Congo Belge et le Ruanda-Urundi, fixe le détail de cet accord.

L'aide financière que constitue pour les territoires sous mandat l'intervention temporaire de la Belgique et de la Colonie dans la charge de la dette ne permet cependant pas au Ruanda-Urundi de réaliser l'équilibre de son budget ordinaire. C'est pourquoi il a sollicité de la Belgique une subvention de 12 millions par an, pour 3 ans.

**

En ce qui concerne les mesures de trésorerie adoptées pour l'application de la convention du 15 octobre 1932, le système exposé ci-après a dû être admis :

Dans la situation actuelle, il n'est pas possible d'émettre sur le marché financier, des titres d'emprunt du Ruanda-Urundi. La Belgique a accepté, en représentation partielle de sa créance sur le Ruanda-Urundi, telle qu'elle résulte de l'article premier de la convention, un bon du Trésor du Ruanda-Urundi de 26 millions. Le solde a été payé par la trésorerie courante du Ruanda-Urundi.

La Colonie a, de même, accepté un bon du Trésor du Ruanda-Urundi de 50 millions, en paiement du principal de sa créance visée à l'article 2 de la convention.

Les sommes que le Ruanda-Urundi doit se procurer par application de l'article 3 de la dite convention sont représentées par des bons du Trésor que souscrit, au fur et à mesure des besoins du Ruanda-Urundi, le Trésor Colonial. La loi budgétaire du 22 juillet 1931 lui a consenti à cet effet les crédits nécessaires. Au 15 juillet 1933, il en avait ainsi souscrit pour 62 1/2 millions.

La Belgique a également accepté, pour aider la trésorerie des territoires sous mandat, un bon du Trésor du Ruanda-Urundi de 7 millions.

IV. — Aide à l'agriculture

Un crédit de 10 millions est demandé afin d'augmenter le fonds de crédit agricole. Le mécanisme de ce fonds a déjà été exposé dans notre rapport sur le budget extraordinaire de 1932 (Doc. Parl. 267).

La situation au 31 décembre 1932 était la suivante :

terugverkrijgbare vorderingen zijn, vindt men in de Belgische en koloniale buitengewone begrootingen opgeschreven;

» 7º In het hoogste bedrag van 200 miljoen, vastgesteld voor de werken van eerste instelling van Ruanda-Urundi, zijn de leningen begrepen welke het Moederland en de Kolonie vroeger reeds hadden toegestaan. »

De bijzonderheden van die overeenkomst worden bepaald door de Conventie van 15 October 1932, gesloten tusschen België, Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi.

De financiële hulp die voor de onder mandaat staande gebieden de tijdelijke tusschenkomst van België en van de Kolonie in den last van de schuld uitmaakt, laat evenwel aan Ruandi-Urundi niet toe zijn gewone begroting sluitend te maken. Daarom heeft het aan België, voor drie achtereenvolgende jaren, een tegemoetkoming van 12 miljoen 's jaars gevraagd.

**

Wat de thesaurie-maatregelen betreft welke aangenomen werden met het oog op de toepassing van de overeenkomst van 15 October 1932, heeft men het hiernavolgend stelsel moeten aannemen :

In de huidige omstandigheden, is het niet mogelijk op de geldmarkt titels van een lening van Ruanda-Urundi uit te geven. België heeft als gedeeltelijk aandeel van zijn schuldbordering op Ruanda-Urundi, zoodoende deze voortvloeit uit het eerste artikel van de overeenkomst, een Schatkistbon van Ruanda-Urundi ten bedrage van 26 miljoen aanvaard. Het saldo werd betaald met de gewone kasmiddelen van Ruanda-Urundi.

De Kolonie heeft eveneens een Schatkistbon van 50 miljoen van Ruanda-Urundi aanvaard in betaling van de hoofdsom van haar schuldbordering bedoeld in artikel 2 van de overeenkomst.

De sommen welke Ruanda-Urundi vinden moet, in toepassing van artikel 3 van de hogerbedoelde overeenkomst, zijn vertegenwoordigd door Schatkistbons waarop, naarmate van de behoeften van Ruanda-Urundi, door de koloniale Schatkist ingeschreven wordt. Bij de begrotingswet van 22 Juli 1931, werden te dien einde de noodige credieten toegestaan.

België heeft eveneens, ten einde de thesaurie van de mandaatgebieden te helpen, een Schatkistbon van Ruanda-Urundi van 7 million aanvaard.

IV. — Hulp aan den landbouw

Een credit van 10 miljoen wordt gevraagd om het fonds voor landbouweredit te verhogen. De werking van dit fonds werd reeds uiteengezet in ons verslag over de buitengewone begroting van 1932 (St. K. 267).

Op 31 December 1932 was de toestand als volgt :

A. — Prêts consentis en Afrique :

Province du Congo-Kasaï	fr. 2,816,480.—
Province de l'Équateur	6,307,500.—
Province Orientale	8,605,376.50
Province du Katanga	2,310,200.—
Ruanda-Urundi	—

Total ... fr. 20,039,556.50

B. — Prêts consentis ou promis en Europe : 19,450,000.—

Total ... fr. 39,489,556.50

Le montant total des crédits accordés à ce jour est de 40 millions.

Comme les remboursements à effectuer en 1933 (1 million 600,000 francs environ), ne sont pas suffisants pour faire face aux demandes qui sont en cours, il est proposé d'augmenter le Fonds temporaire de Crédit agricole de 10 millions.

A partir de 1934, les remboursements seront vraisemblablement suffisants pour faire face aux nouvelles demandes qui pourraient être faites.

Les prêts sont accordés suivant les modalités prescrites par l'Arrêté Royal du 9 juillet 1931, complété par ceux des 15 février 1932 et 12 juillet 1932.

Un crédit de 500,000 francs est également demandé pour achat de bétail. Il s'agit là d'opérations éventuelles, permettant de conserver dans la Colonie un bétail sain et acclimaté au cas où la dispersion de troupeaux serait à redouter.

V. — Fonds de crise

Un crédit de 42,500,000 francs est prévu pour rembourser aux transporteurs les pertes qui leur sont occasionnées par suite de dégrèvements de tarif imposés par la Colonie pour les produits agricoles. Nous avons également exposé l'an dernier le mécanisme du fonds de crise dont l'intervention est indispensable.

Le Ministre des Colonies décide les diminutions de tarif. Elles ne sont d'ailleurs arrêtées que pour trois mois. Si les cours de certains produits s'améliorent ils ne bénéficient plus du tarif réduit. C'est ce qui est arrivé pour le café depuis le 1er avril dernier.

Nous donnons ci-dessous la décomposition de ce crédit de 42,500,000 francs. Nous devons faire remarquer, toutefois, que l'an dernier il était de 30 millions et que l'intervention de l'Etat reste à ce taux pour les organismes de transport et de Manutention publique.

L'augmentation provient de ce que M. le Ministre des Colonies a décidé que l'intervention s'imposait également pour les transporteurs privés dans les conditions que nous indiquerons ci-après. Il s'agit de transports fluviaux, croyons-nous.

A. — Leeningen toeestaan in Afrika :

Provincie Congo-Kasaï	fr. 2,816,480.—
Provincie van den Evenaar	6,307,500.—
Oostelijke provincie	8,605,376.50
Provincie Katanga	2,310,200.—
Ruanda-Urundi	—

Totaal ... fr. 20,039,556.50

B. — Leeningen toeestaan of in 't vooruitzicht gesteld in Europa :

Totaal ... fr. 39,489,556.50

Het gezamenlijk bedrag van de credieten welke tot dusver toeestaan werden bedraagt 40,000,000 frank.

Daar de terugbetalingen welke in 1933 moeten gedaan worden (1,600,000 frank ongeveer) niet volstaan om het hoofd te bieden aan de ingekomen aanvragen, wordt voorgesteld het tijdelijk Fonds voor Landhouwcrediet met 10 miljoen te verhogen.

Met ingang van 1934, zullen de terugbetalingen waarschijnlijk volstaan om gevolg te kunnen geven aan de nieuwe aanvragen welke mochten gedaan worden.

De leeningen worden toeestaan volgens de modaliteiten voorzien bij het Koninklijk besluit van 9 Juli 1931, aangevuld door deze van 15 Februari 1932 en 12 Juli 1932.

Er wordt verder een crediet gevraagd ten bedrage van 500,000 frank voor den aankoop van vee. Het gaat hier om eventuele handelingen waardoor men in de Kolonie een gezonden en aan het klimaat gewend veestapel in stand zou kunnen houden voor 't geval dat een uitzwerven van de kudden mocht te vreezen zijn.

V. — Crisisfonds

Een crediet van 42,500,000 fr. wordt voorzien om aan de vervoerders het verlies terug te betalen dat hun berokkend wordt tengevolge van de tariefverlaging en welke door de Kolonie voor de landbouwproducten opgelegd werden. Wij hebben het vorig jaar ook de werking uiteengezet van het Crisisfonds waarvan de tusschenkomst onmisbaar is.

De Minister van Koloniën beslist over de tariefverlagingen. Trouwens, zij gelden slechts voor drie maanden. Indien de prijzen van sommige producten stijgen, wordt het verlaagd tarief niet meer toegepast. Zulks is sedert 1 April j.l. het geval met de koffie.

Hieronder geven wij de verdeeling van dit crediet van 42,500,000 fr. Wij moeten, evenwel, laten opmerken, dat het, verleden jaar, 30 miljoen bedroeg en dat de tusschenkomst van den Staat op dit bedrag gesteld blijft voor de vervoerondernemingen en de stuwdams.

De verhoging is het gevolg van de beslissing van den Minister, dat de tusschenkomst ook voor de particuliere ondernemingen gelden moet, tegen voorwaarden, welke wij verder zullen geven. Het gaat, meenen wij, over riviervaartondernemingen.

L'Unatra jouissait seule de dégrèvements. D'autres sociétés possédant des bateaux ont protesté et M. le Ministre leur a accordé le même avantage. Si on ne peut contester la justice de cette décision, il faut cependant tenir compte du fait que l'Unatra a un cahier de charges sévère; l'obligation de se rendre à telle destination pour transporter le courrier, pour y prendre des marchandises, même en quantité minimale, tandis que le transporteur privé ne se rendra à destination que pour y prendre un chargement intéressant.

Il faut donc qu'on soit prudent dans la façon d'octroyer les crédits aux transporteurs privés, qui n'ont pas les mêmes obligations que l'Unatra.

Voici maintenant les détails de ces crédits :

a) Intervention en faveur des organismes de transport et de manutention publiques :

Société des Chemins de fer Vicinaux du Congo	
Compagnie des Chemins de fer du Congo Supérieur aux Grands Lacs Africains ...	
Union Nationale des Transports fluviaux (Unatra).....	
Compagnie Industrielle et de Transports au Stanley-Pool (Citas)	fr. 30,000,000
Compagnie du Chemin de fer du Congo ...	
Société pour la Manutention dans les ports du Congo (Manucongo)	
Régie du Chemin de fer du Mayumbe (Revima)	

b) Intervention en faveur des Transporteurs privés, estimée à ..... fr.

6,000,000

c) Insuffisance du crédit inscrit au budget extraordinaire de 1932, résultant notamment de l'intervention financière de la Colonie auprès des transporteurs privés, avec effet rétroactif au 1er août 1931. fr.

6,500,000

Total : fr. 42,500,000

Modalités d'intervention de la Colonie.

a) Pour les transporteurs publics :

La Colonie intervient auprès de chaque organisme intéressé, après publication de son bilan, dans les pertes de recettes subies du chef des dégrèvements massifs et jusqu'à concurrence de la somme nécessaire pour lui permettre d'établir un bilan blanc.

b) Pour les entreprises privées, suivant avis adressé au public par le Gouverneur Général, le 3 octobre 1932, avis modifié par celui du 5 novembre 1932 reproduit ci-après :

« Le Ministre des Colonies a décidé d'accorder, à partir du 1er août 1932, à tous les transporteurs privés qui en feront la demande, à titre d'avance, le remboursement

Alleen de Unatra genoot deze verlaging. Andere scheepvaartmaatschappijen hebben protest aangetekend en de Minister heeft hun hetzelfde voordeel toegestaan. Ofschoon de rechtvaardigheid van deze beslissing niet kan betwist worden, moet er toch rekening mede gehouden worden dat de Unatra een zwaar bestek heeft; de verplichting zich naar een bepaalde plaats te begeven om de post te vervoeren, om er koopwaren zelfs bij kleine hoeveelheden te laden, terwijl de particuliere vervoeronderneming zich slechts naar de plaats van bestemming begeven zal wanneer er een lading is welke de moeite loont.

Men moet dus voorzichtig te werk gaan bij de toekenning van credieten aan de particuliere vervoerondernemingen welke niet dezelfde verplichtingen hebben als de Unatra.

Hierna de verdeeling van deze credieten :

a) Tusschenkomst ten bate van de vervoerondernemingen en de stuwdadoors :

Société des Chemins de fer Vicinaux du Congo	fr.
Compagnie des Chemins de fer du Congo Supérieur aux Grands Lacs Africains ...	
Union Nationale des Transports fluviaux (Unatra)	
Compagnie Industrielle et de Transports au Stanley-Pool (Citas)	30,000,000
Compagnie du Chemin de fer du Congo ...	
Société pour la Manutention dans les ports du Congo (Manucongo)	
Régie du Chemin de fer du Mayumbe (Revima)	

b) Tusschenkomst ten bate van de particuliere vervoerondernemingen, geraamd op 6,000,000

c) Ontoereikendheid van het crediet uitgetrokken op de buitengewone begroting van 1932, voornamelijk voortvloeiende uit de financiële tusschenkomst van de Kolonie ten bate van de particuliere vervoerondernemingen, met terugwerkende kracht tot 1 Augustus 1931 .....

6,500,000

Te zamen : fr. 42,500,000

Wijze van tusschenkomst van de Kolonie.

a) Voor de openbare vervoerondernemingen :

De Kolonie komt tusschen ten bate van elke belanghebbende onderneming, na bekendmaking van haar balans, in het tekort aan ontvangsten voortvloeiende uit de massale verlagingen en voor een bedrag dat noodig is om haar toe te laten een blanco-balans op te maken.

b) Voor de particuliere ondernemingen, volgens het bericht aan het publiek van den Gouverneur-Général dd. 3 October 1932, dat gewijzigd werd door dit van 5 November 1932, luidende :

« De Minister van Koloniën heeft besloten, met ingang van 1 Augustus 1932, aan al de particuliere vervoerondernemingen die zulks aanvragen, bij wijze van voorschot,

» des pertes subies par suite du transport des produits dégrévés à la descente. Cette perte sera calculée par tonne kilométrique sur la base de la perte subie par l'Unatra au 31 décembre 1932. Les transporteurs privés auront à fournir, au déchargement, le manifeste et, éventuellement, en communication, la copie des connaissances justifiant ce manifeste. »

Les sommes ainsi déboursées par la Colonie seront récupérables en temps normal.

VI. — Autres dispositions

Fonds cotonnier : Nous avons expliqué également le fonctionnement de ce fonds dans notre rapport sur le budget extraordinaire de 1932. L'extension demandée paraît justifiée pour qu'un programme d'ensemble puisse être exécuté.

Virement de crédit : Le projet de loi budgétaire demande également l'autorisation de virer un crédit de 44 millions provenant de reliquats du budget extraordinaire de 1930.

Cette somme est demandée pour acquérir les titres du chemin de fer du Kivu détenus par le Comité National du Kivu.

Les crédits sont virés des articles 11 et 12 du budget extraordinaire de 1930. Les crédits ainsi désaffectés s'élèvent au total de fr. 89,139,407.

L'opération proposée est approuvée par la Commission. Elle est conforme à la nouvelle convention entre la Colonie et le Comité National du Kivu. La Colonie a d'ailleurs accordé sa garantie aux capitaux de la Société du Chemin de Fer du Kivu. Ce projet a été voté par la Chambre en juillet 1932 (voir rapport doc. parl. 266).

**

La Commission vous propose l'adoption du présent projet de loi.

Le Rapporteur,

W. KOELMAN.

Le Président,

J. PONCELET.

het verlies terug te betalen dat geleden werd wegens het vervoer van producten welke tegen verlaagd tarief stroomafwaarts vervoerd worden. Dit verlies zal berekend worden per kilometer-ton op den grondslag van het verlies door de Unatra op 31 December 1932 geleden. De particuliere vervoerondernemingen zullen, bij het lossen, het manifest moeten overleggen en, eventueel, ter inzage, het afschrift van de cognossementen tot staving van dit manifest. »

De aldus door de Kolonie uitgekeerde sommen zullen in normalen tijd kunnen teruggevorderd worden.

VI. — Andere bepalingen

Katoenfonds : Wij hebben de werking van dit Fonds eveneens uitgelegd in ons verslag over de buitengewone begroting van 1932. De gevraagde uitbreiding is blijkbaar noodig voor de tenuitvoerlegging van een omvattende programma.

Credietoverschrijving : In het ontwerp van begrotingswet wordt eveneens machtingig verzocht tot overschrijving van een crediet van 44 miljoen voortkomende van overschotten van de buitengewone begroting van 1930.

Deze som wordt gevraagd om de titels van den Kivu-spoorweg te kunnen aankopen, welke in het bezit van het Nationaal Comité voor Kivu zijn.

De credieten worden overgeschreven van de artikelen 11 en 12 van de buitengewone begroting van 1930. De aldus aan hun bestemming ontrokken credieten belopen te zamen 89,139,407 frank.

De voorgestelde handeling wordt door de Commissie goedgekeurd. Zij stemt overeen met de nieuwe overeenkomst tusschen de Kolonie en het Nationaal Comité voor Kivu. Trouwens, de Kolonie heeft haar waarborg verleend aan het kapitaal van de maatschappij van den Kivu-spoorweg. Dil ontwerp werd in Juli 1932 door de Kamer aangenomen. (Zie Verslag, Parl. St., 266.)

**

De Commissie stelt U voor onderhavig wetsontwerp goed te keuren.

De Verslaggever,

W. KOELMAN.

De Voorzitter,

J. PONCELET.